

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 14 การปกครองท้องถิ่น กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ กำหนดให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด ซึ่งกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มาตรา 23 กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม ซึ่งรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้มาจาก 1) รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์ 2) ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้อาจจะเป็นบางส่วน คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต 3) เงินอุดหนุนคือเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาล 4) ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งพระราชบัญญัติสาธารณสุขประเภทกิจการเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการต่างๆ ฯลฯ

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีร่วมกับกรมสรรพากร ซึ่งดังกล่าวมาแล้วว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเอง

2. การจัดสรรส่วนภายในและอาคารระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตามข้อ 1 และ 2 ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากันในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภายในและอาคารตามข้อ 1 และ 2 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้วคณะกรรมการตามข้อ 1 จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาหาบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภายในและอาคาร แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภายในและอาคารที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ (กรมการปกครอง. 2542 : 53)

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 โดยให้มีการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท (โกวิท พวงงาม. 2543 : 170) และต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้มาจนถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540 โดยได้มีการจัดเก็บภาษีเพื่อนำรายได้มาพัฒนาท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์ ซึ่งมีจำนวนผู้เสียภาษีทั้งสิ้น 980 ราย ซึ่งนับได้ว่าเป็นเงินรายได้ที่สำคัญของท้องถิ่น ในการที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น นอกจากการประชาสัมพันธ์ในการชำระภาษีประจำปีให้กับผู้มาเสียภาษีแล้ว ในการบริหารจัดการในการจัดเก็บภาษีก็ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เสียภาษีได้ชำระภาษีได้ตามห้วงระยะเวลาและเกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ให้กับท้องถิ่น จากการ

ดำเนินงานดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงามในการจัดเก็บภาษียังไม่ได้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เสียภาษี

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อสนเทศในการปรับปรุง พัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีต่อไป

คำถามการศึกษา

1. ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับใด
2. ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประเภทภาษี แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประเภทภาษี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษา ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสียภาษี

ด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี

ด้านการบริหารจัดการเก็บภาษี

ด้านความสะดวกของสถานที่ให้บริการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งหมด จำนวน 980 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่ศึกษาในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 335 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 737) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีการจับสลาก

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอภูฉิมารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 หมู่บ้าน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาการศึกษา

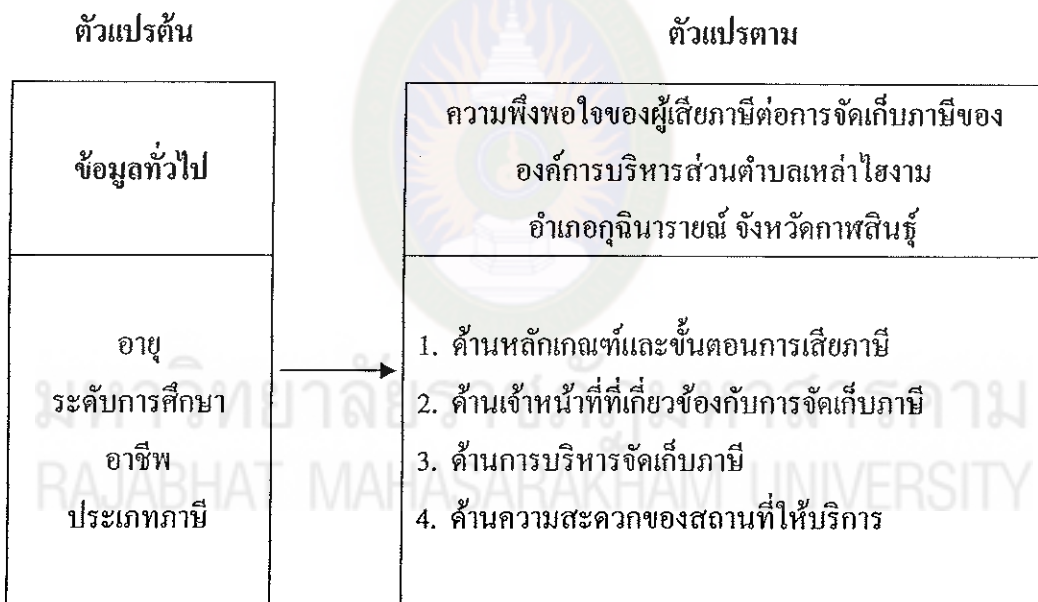
ตุลาคม 2554 – กุมภาพันธ์ 2555

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาศึกษาความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสียภาษี
2. ด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี
3. ด้านการบริหารจัดเก็บภาษี
4. ด้านความสะดวกของสถานที่ให้บริการ

จากนั้นผู้ศึกษาได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังปรากฏตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในส่วนที่ดี ที่ชอบ พอใจ ประทับใจ และมี ความยินดี เมื่อได้รับการบริการในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าการศึกษา ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดเก็บภาษี ใน 4 ด้าน คือ

หลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสียภาษี หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่าโฮงงามมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ และ กฎหมาย ในการจัดเก็บภาษีของ ท้องถิ่นหรือขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติการจัดเก็บภาษี เช่น มีความถูกต้อง เป็นธรรม เสมอ ภาด ครบถ้วน แน่นอน อย่างชัดเจน

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี หมายถึง บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงงาม อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้แยกเป็น ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ ด้านความรู้ความ ชำนาญเกี่ยวกับ กฎระเบียบและข้อปฏิบัติ การชำระภาษีได้อย่างถูกต้อง การต้อนรับด้วย อธิยาศัยไมตรีที่ดี การให้บริการกับผู้ชำระภาษี การกำหนดขั้นตอนการชำระภาษี การ ประชาสัมพันธ์ การให้ความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีอย่างเท่าเทียมกัน

การบริหารจัดเก็บภาษี หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงงาม มีการ ดำเนินการจัดเก็บภาษีตามวิธีการที่ได้วางแผนไว้ มีการประชาสัมพันธ์ทั่วไป สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีทันสมัย รวมทั้งแบบฟอร์ม คำร้องเอกสารในการจัดเก็บภาษีรายได้ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงงาม มีหน้าที่จัดเก็บ ซึ่งได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานใน การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงงาม

ความสะดวกของสถานที่ให้บริการ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่าโฮงงาม มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถ มีความเพียงพอของโต๊ะ-เก้าอี้ในการกรอกเอกสาร ความสะอาดสวยงาม ความกว้างขวางของสถานที่ การบริการน้ำดื่มแก่ผู้มารับบริการ

ผู้เสียภาษี หมายถึง ประชาชนผู้เสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮ งงาม ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ประเภทภาษี หมายถึง ภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง คือ ภาษีบำรุง ท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ประโยชน์การศึกษา

ผลจากการศึกษาจะเป็นทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อสนเทศในการปรับปรุง พัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไทรงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY